

Espanya

Escrit per Alba Cabrera,
Rezero

www.rezero.cat

- Rezero treballa amb 5 ciutats certificades Residu Zero a Catalunya i al País Basc: Hernani, Astigarraga, Usurbil, Torrelles de Llobregat i El Boalo.
- Hi ha 2 ciutats candidates a Residu Zero a Catalunya: Viladecans i Vilablareix.
- Rezero treballa amb l'Ajuntament de Barcelona dins del projecte Reuse Vanguard Project (RSVP), així com amb els municipis de Torrelles de Llobregat i Viladecans dins del [projecte Elevating Reuse in Cities \(ERIC\)](#).

Context nacional i regional

El maig de 2024 es van celebrar eleccions al Parlament de Catalunya, cosa que va obligar a Rezero a presentar-se als nous equips de govern per establir més col·laboracions. Això també va provocar retards en diverses accions, com ara l'aprovació de la propera Llei de Residus i Recursos de Catalunya, l'aprovació de convocatòries de subvencions, la contractació de serveis i més. El novembre de 2024, el Ministeri per a la Transició Ecològica espanyol va confirmar oficialment la implementació d'un SRD per a envasos lleugers de begudes en un termini de dos anys a causa de l'incompliment de l'objectiu del 70% de recollida d'envasos lleugers de begudes, que s'havia fixat per a aquell any. Això ha estat motiu de celebració per a Rezero i la resta d'organitzacions del territori que fa anys que treballen per fer realitat el SRD.

Formar part de l'Aliança Espanyola Residu Zero ens ha permès tenir una perspectiva global/nacional sobre l'estat de la qüestió i les diferents necessitats dels territoris. També ens ha facilitat la presentació de propostes normatives als governs locals i supramunicipals. D'altra banda, els tallers i seminaris web que hem organitzat a través de l'Aliança ens han permès compartir el nostre

coneixement amb municipis més enllà del nostre territori. A Rezero, hem desenvolupat una eina anomenada RezerolabDades, on analitzem uns 30 indicadors cada any. Aquests indicadors ens ajuden a avaluar si els territoris estan progressant cap al residu zero i han ajudat a preparar els resums següents per a les dues principals regions on treballem.

Catalunya

L'any 2023, 317 municipis de Catalunya tenien una taxa de recollida selectiva superior al 60%, cosa que representava el 33,5% dels municipis de Catalunya i l'11,1% de la població catalana (874.399 habitants). El mateix any, 226 municipis de Catalunya tenien una generació de residus de fracció resta inferior a 120 kg per càpita a l'any. Tanmateix, només representen el 23,9% del total de municipis de Catalunya i el 6% de la població catalana.

Illes Balears

El nombre de municipis amb una taxa de recollida selectiva de residus municipals superior al 60% ha augmentat significativament entre el 2010 i el 2023, passant de 2 municipis a 13. No obstant això, l'any 2023, la majoria de la població balear (88,6%) encara

vivia en municipis amb una taxa de recollida selectiva de residus inferior al 40%. L'any 2023, només 12 municipis de les Illes Balears van generar menys de 120 kg (17% del total) de residus de fracció resta per càpita. La gran majoria dels municipis que generen menys de 120 kg per càpita a l'any a les Illes Balears són municipis amb menys de 10.000 habitants i aquells que implementen un sistema de recollida de residus porta a porta.

Alguns municipis que han aconseguit resultats notables en termes de baixa generació de residus de fracció resta per càpita (per exemple, menys de 120 kg per habitant) i altes taxes de recollida selectiva (per exemple, superiors al 60%), i amb els quals Rezero no treballa actualment són:

- **Catalunya:** Arenys de Munt, Argentona, Berga, Cardedeu, Llagostera, Lliça de Vall, Matadepera, Palau Solità i Plegamans, Roda de Ter, Manlleu, Navarcles, Porqueres, Sant Sadurn d'Anoia, Santa Eulàlia de Ronçana, Sant Hilari de Sacalm, among others (Rezero havent treballat amb alguns d'aquests municipis anteriorment).
- **Illes Balears:** Esporles, Bunyola, Valldemossa, Puigpunyent, Mancomunitat Raiguer.
- **Euskadi:** Arrasate/Mondragón, Beasain, Zumarraga, Mancomunidad Urola Kosta, among others.
- **Altres regions d'Espanya:** Comarca Matarraña (Aragón), Mancomunidad de la Ribera Alta (Comunitat Valenciana).

Més col·laboració amb municipis

A part de la nostra col·laboració en projectes amb ZWE i a través de la Certificació de MiZA, continuem donant suport i treballant amb un ampli grup de municipis en diversos temes. Aquests inclouen:

- **Prevenió del malbaratament alimentari:** Rezero, juntament amb el Banc de Recursos, va col·laborar amb l'Ajuntament de Barcelona per canalitzar els excedents alimentaris dels menjadors escolars i amb l'Ajuntament de la Noguera per desenvolupar una campanya de prevenió del malbaratament alimentari.
- **Menstruació sostenible i reducció de tèxtils sanitaris:** Els ajuntaments de Castellbisbal i Barcelona s'han unit a la xarxa "Lavabos Amics de la Menstruació". Barcelona, així com Ciutadella, han desenvolupat el projecte "Menstruació sostenible", mentre que Pallejà i Torrelles de Llobregat s'han unit a la iniciativa "Nou Període". Rezero també ha estat activa a Ripollet, Molins de Rei i Santa Coloma de Gramenet com a part d'un servei prestat a l'Àrea.

Metropolitana de Barcelona per promoure bolquers i productes mensuals reutilitzables.

→ Plans, ordenances i estudis:

- Amb l'Ajuntament de Barcelona, vam dur a terme una anàlisi de l'efectivitat de la nova màquina raspadora de platges i vam exercir el paper de secretaria tècnica del pla de sostenibilitat dels mercats municipals (centrat en la reducció de plàstics).
- Al municipi de Vilobí del Penedès, vam ajudar a crear un pla de reducció de plàstics, mentre que vam elaborar plans de prevenió i gestió més amplis per a Banyalbufar i Cornellà de Llobregat;
- Al municipi de St. Llorenç des Cardassar, Rezero va ajudar a revisar l'ordenança local de residus i va proporcionar orientació sobre com incorporar criteris de gestió preventiva.

- **Biblioteca de les Coses:** Per donar suport a la cerca de finançament per posar en marxa noves biblioteques o reforçar les existents, Rezero ha treballat amb els municipis de Tiana, Prats de Lluçanès, El Papiol i Premià de Mar. Santa Margarida i els Monjos ha inaugurat la seva pròpia Biblioteca de les Coses, desenvolupada amb l'assessorament de Nusos i Rezero. Més informació aquí. Consum i Comerç Verd: Sant Joan Despí i El Papiol han desenvolupat accions en el marc del projecte "Jo Coco". Castellbisbal també hi ha participat, centrant-se en les escoles i la reducció del plàstic als esmorzars. A Sant Pol de Mar, Sant Joan Despí i Viladecans, Rezero ha desenvolupat campanyes de consum responsable, mentre que a Manacor s'ha impulsat la iniciativa Comerç Verd.

Crèdits fotogràfics: Rezero

Bones pràctiques

Algunes de les polítiques més destacables que hem vist dels municipis amb els quals col·laborem inclouen la creació de l'"Observatori Residu Zero de Barcelona" per part de l'Ajuntament de Barcelona. Aquest espai reunirà experts i organitzacions que impulsen el moviment residu zero a Barcelona. Servirà com a òrgan assessor de la ciutat i agent coordinador, facilitant la comunicació entre l'Ajuntament i les entitats o organitzacions encarregades dels projectes. A més, Viladecans i Torrelles de Llobregat han aprovat els seus plans vinculants per lluitar contra la contaminació per plàstics i promoure el residu zero als municipis, i ambdós municipis ja han implementat algunes mesures incloses en els plans. Finalment, el municipi català de Mataró també ha aprovat un ambiciós pla local de prevenció de residus.

Èxits del 2024

Rezero considera que els nostres majors èxits i victòries el 2024, principalment seria el llançament de la Declaració de Futur Lliure de Tòxics, que ha estat signada per més de 100 experts dels camps de la ciència i la medicina. La declaració emfatitza la toxicitat dels productes de consum i els seus efectes nocius per a la salut, alhora que demana tant a la indústria com a les administracions públiques que adoptin urgentment un canvi de direcció necessari. La Declaració ha tingut un gran impacte en els mitjans de comunicació nacionals i s'ha presentat al Govern espanyol (Congrés dels Diputats, Ministeri de Sanitat) i altres organismes polítics.

Un altre èxit notable per a la nostra organització és que durant tot el 2024, Rezero ha tingut un espai quinzenal a la televisió pública de Barcelona. En aquest espai, titulat Residu Zero, Rezero és responsable de seleccionar els

emes, elaborar el guió i seleccionar els convidats. Els temes tractats inclouen l'impacte del comerç electrònic, els envasos reutilitzables per emportar, la toxicitat dels productes de consum i la reciclabilitat dels envasos, entre d'altres. Aquest programa ha estat una plataforma potent per difondre el missatge de residu zero a un públic ampli. A més, el podcast de Rezero, produït en col·laboració amb betevé, arriba al seu tercer any amb una audiència més gran que mai. El podcast qüestiona el model actual de producció i consum per tal de construir una societat Residu Zero. Entre els trenta projectes de betevé en aquest format, el de Rezero se situa entre els cinc primers.

Prioritats per al 2025

Durant els propers 12 mesos, una de les nostres prioritats més importants és dur a terme la segona edició del Festival Residu Zero, organitzat en col·laboració amb Zero Waste Europe. Assumirem nous projectes de recerca, amb la participació de dos municipis de Mallorca, amb l'objectiu de quantificar la generació d'envasos per emportar i avaluar el potencial d'implementar opcions reutilitzables. Continuant amb l'èxit del 2024, continuarem elaborant i aprovant nous plans i estratègies locals de residu zero, donant suport als municipis en la implementació de les mesures i ajudant a contribuir a l'aprovació de noves ordenances municipals de residus, incloent-hi criteris de prevenció de residus. Esperem obtenir el compromís de nous municipis amb la certificació de residu zero. Finalment, continuarem duent a terme campanyes de sensibilització als municipis promovent comportaments empresarials sostenibles, consum conscient, menstruació sostenible i suport a l'establiment de biblioteques de coses amb suport municipal.

